

Forsvarsdepartementet

Postboks 8126 Dep
0032 OSLO

<i>Deres ref.</i>	<i>Vår ref.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Sted, dato</i>
	21/1960	X10 &13	Sistranda, 16.12.2021

SVAR - HØRING - FORSKRIFT OM SKYTE- OG ØVINGSFELT I SJØ

Vedtatt av Frøya kommunestyre som sak 208/21 den 16.12.2021:

Det vises til Forsvarsdepartementets høringsnotat om skyte- og øvingsfelt i sjø, datert 13.09.21

Forsvarets skyte- og øvingsfelt er sentrale for Forsvarets operative virksomhet, og dermed også for den nasjonale beredskaps- og krisehåndteringsevnen. Forskriften definerer skyte- og øvingsfeltene som forbudsområder og det vil som hovedregel medføre at ferdsel, aktivitet og etablering av faste eller midlertidige installasjoner er forbudt i feltene. Det foreslås imidlertid en rekke unntak fra forbudet, blant annet for aktivitet i feltene når Forsvaret ikke avholder skyteøvelser.

Kommunene Frøya, Hitra og Ørland har samarbeidet om uttalelse til saken. Saken er viktig for videre utvikling i regionen, og kommunene ønsker sammen å benytte seg av muligheten til å påvirke i prosessen slik at kommunenes interesser blir ivaretatt.

Generelt

Forsvarets skyte- og øvingsfelt er sist dokumentert og offentligjort gjennom NOU 2004:27 «Forsvarets skyte- og øvingsfelt – Hovedrapport fra det rådgivende utvalg til vurdering av Forsvarets øvingsmuligheter». Rapporten viser feltenes hovedfunksjoner og geografiske plassering og utbredelse. Enkelte felt er i nevnte rapport angitt som «vurderes avviklet». Dette har hatt sin bakgrunn i at brukende avdeling har vært nedlagt, eller at våpensystemet som øvingsfeltet var tiltenkt for, ikke lenger er en del av Forsvarets struktur. I mange tilfeller har disse feltene imidlertid ikke formelt sett blitt avviklet, men er videreført og utnyttet som kapasitet for andre militære øvingsfunksjoner. Skytefeltstrukturen er kjennetegnet ved at mange av skytefeltene overlapper hverandre, og bakgrunnen for dette er at skytefeltene ble opprettet spesifikt for det enkelte våpensystem.

I skytefeltene vil Forsvarets trening og øving innebære:

- Funksjonstesting av våpen fra maritime fartøy og luftfartøy.
- Skyteøvelser fra fartøy mot mål på sjøen (sjø-til-sjø), fra fartøy på sjøen mot mål på land (sjø-til-land) eller sjø-til-luft.

- Skyteøvelser fra luften mot mål i luften (luft-til-luft), luft-til-bakke eller luft-til-sjø.
- Skyteøvelser fra land mot mål på sjøen (bakke-til-sjø) eller bakke-til-luft.
- Flyving med ubemannede luftfartøyer som luftmål for andre våpensystemer eller generell bruk av droner som krever avgrenset område.
- Forsvarets spesialstyrker og Heimevernets bruk av skytefeltene. Av skjermingshensyn kan dette ikke beskrives nærmere.
- Utvikling og testing av militært utstyr i samarbeid med Forsvarets forskningsinstitutt, Forsvarsmateriell og enkelte godkjente sivile selskaper.

Forsvaret har valgt plassering av kampflybase i samme område som man har stor aktivitet innenfor havbruksnæringen samt rikt natur- og arts mangfold. Sjøområdene må dermed forvaltes både med nærings- og naturhensyn samtidig som forsvarets egne øvingsbehov blir ivaretatt. Bærekraft er et vesentlig stikkord i denne sammenhengen.

Forsvaret skriver selv i sin årsrapport for 2020:

«Forsvarssektoren har et samfunnsansvar for forvaltning av samfunnets verdier og skal bidra til Norges innsats for å nå FNs bærekraftsmål. Forsvarssektoren har også et klimaansvar. Det er viktig å se nærmere på hvordan Forsvaret på best mulig måte kan redusere direkte og indirekte utslipp, uten at dette går ut over operativ evne. Forsvaret skal i 2021 analysere FNs bærekraftsmål og fremme målsetninger og tiltak innen prioriterte områder. I 2021 skal Forsvaret lede arbeidet med en klima- og miljøstrategi i sektoren»

Forslaget til ny forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø vil ha stor påvirkning på kommunenes arealdisponering av sjøarealene, havbruksnæring, naturreservat og landskapsvernområder og for naturmangfoldet.

Frøya kommune savner en tydeliggjøring av hvordan Forsvaret forholder seg til næringshensynene i området og FNs bærekraftsmål ved utarbeidelse av ny forskrift. Det er viktig at det vektlegges en inngang som synliggjør mulighetene for ivaretagelse av alle hensyn som har interesser i området i stedet for et rent forbud.

Vi oppfatter at det i forskriftens §5 åpnes for mulighet for sambruk av områdene. Frøya kommune forventer at det vektlegges sambruk med aktuelle aktører i arbeidet med skytefeltsinstruksene for hvert enkelt felt, og ønsker tettere dialog rundt hvordan dette kan løses.

Forhold i ny forskrift som oppleves problematiske i enkeltområder

Halten I og II

Eksisterende skytefelt på Halten (EN D352) har ikke vært tilstrekkelig stort for de våpen og taktikker som skal anvendes av kampflyene. For å kunne gjennomføre skyting med skarpe missiler og overholde de sikkerhetsmarginer som ligger til grunn, har Luftforsvaret gjennom flere år benyttet større, midlertidige fareområder i tilknytning til Halten skytefelt.

Luftforsvaret søkte 17. oktober 2018 Luftfartstilsynet om opprettelse av tre permanente fareområder «Halten I», «Halten II» og «Halten dronekorridor». Luftfartstilsynet godkjente søknaden

29.07.2019 med hjemmel i forskrift 15. mai 2009 nr. 523 § 15 (1) om lufttrossorganisering (BSL G 4-1) og med publisering av fareområdene i AIP ENR 5.1, som «Fareområder, aktiv bare etter kunngjøring i NOTAM».

Halten I og II skal benyttes av kampfly til missilskyting og slipp av presisjonsbomber med lang rekkevidde, og i samtrening med Sjøforsvaret og utenlandske styrker på overflaten og i lufta. Fareområdenes størrelse er en konsekvens av våpentypens rekkevidde og muligheter for feilfunksjonering. Fareområdenes utstrekning er på et minimum i forhold til sikkerhetsområde for bruk av eksisterende våpensystemer, og er geografisk begrenset av kyst og oljeinstallasjoner. Halten dronekorridor skal benyttes av måldroner som skal fly fra land og ut i skytefeltet. Nedslagsfeltet (måloområdet) for skytefeltet vil være innenfor det allerede etablerte skytefeltet END352 Halten.

Fareområdenes beliggenhet i nærheten av hovedbasen for kampfly på Ørland er sentral for effektiv utnyttelse av luftfartøyer normalt med begrenset tid for styrkeproduksjon. Nærheten til nasjonale luftvernavdelinger (NASAMS) og andre treningsressurser lokalt på Ørland flystasjon spiller også inn.

Fareområdene vil benyttes noen uker pr. år og aktiviteten vil normalt gjennomføres med 2-4 kampfly innenfor området, samt 1-2 måldroner tilstede i området samtidig under skyting. Måldronene vil fly ut fra området Stokkøya, og flyr gjennom dronekorridor ut til området Halten I. Dersom måldronene skal lande igjen vil de fly innenfor fareområdene og lande ved Stokkøya. Kampfly vil normalt ta av fra Ørland eller Bodø, og operere i fareområdene Halten I og II. Dronekorridoren vil ikke benyttes til skyting, kun for droneflyving.

Skytefelt Vågan

Aktiviteten i skytefeltet har inntil de siste årene vært svært lav. Da Skytefelt Tarva ble utvidet var det et sterkt ønske fra daværende Bjugn kommune å kunne ta i bruk areal innenfor Vågan skytefelt til akvakultur.

Vågan er et bakke-til-luft-feltet der Forsvarets skal søke å utvise særlig til gytefelt, oppvekst- og beiteområder. Skytefeltet strekker seg fra et større næringsområde på land på Valsneset. Det er viktig med koordinering og sikring av videre utvikling av næringsutvikling generelt på Valsneset og spesielt opp mot utviklingen av sjømatnæringen i området.

Froan naturreservat, landskapsvernområde og dyrelivsfredning

Froan naturreservat, landskapsvern og dyrelivsfredning har til formål å verne om et rikt og interessant dyre- og planteliv og bevare leve- og yngleområdene for fugl, sel og andre pattedyr i et variert og egenartet kystlandskap. Verneområdet er det største sammenhengende kystområde som er fredet som naturreservat i Norge (unntatt Svalbard) og er samtidig et av de største i Norden.

Froan naturreservat og landskapsvernområde omfatter et naturreservat på 400 km² fra Vingleia fyr i sørvest til Halten i nordøst og et 80 km² område sørøst for naturreservatet fredet som landskapsvernområde.

Området har et rikt fugleliv med et lavt antall hekkende arter, rundt 50, men med et enormt antall av hver art. Med et par tusen hekkende storskarv huser Froan ti prosent av bestanden i Norge, og med et par små unntak er området det sørligste området for denne artens hekkeområde. Området er dessuten kjerneområdet og landets viktigste kasteplasser for kystselen havert.

I 2003 fikk Froan status som Ramsarområde, med bakgrunn i at det er et naturområde med internasjonale verneverdier. Froan er minkfritt, noe som gjør området svært viktig for en rekke hekkende sjøfugler.

Området er hovedsakelig sjøareal ispedd en mengde holmer og skjær. Området har store marine verdier i blant annet skjellsand-, tareskog- og kamskjellforekomster.

I tidsrommet f.o.m. 1. april t.o.m. 10. august er all ferdsel på land i naturreservatet forbudt. I tidsrommet f.o.m. 10. september t.o.m. 15. november er alle ferdsel forbudt på kasteplasser for sel.

Det er beregnet at forslag til nytt skytefelt vil berøre 34 km² i tillegg til det eksisterende området på 94 km². Dette vil til sammen utgjøre ca. 32 % av Froan naturreservat.

Med hilsen
Frøya kommune

Espen Skagen
Fagleder planavdelingen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.